

INFORME JURÍDIC

Assumpte: Avantprojecte de Llei de memòria democràtica de Catalunya

Sol·licitant: Direcció General de Memòria Democràtica

1.- ANTECEDENTS

La Direcció General de Memòria Democràtica ha tramès a aquesta Assessoria Jurídica el text de l'Avantprojecte de Llei de memòria democràtica de Catalunya, acompanyat d'un informe de la secretària general del Departament de Justícia i Qualitat Democràtica, de 29 de novembre de 2024, en el qual proposa que l'Avantprojecte de Llei se sotmeti a l'aprovació del Govern, prèvia deliberació pel Consell Tècnic.

L'esmentat Avantprojecte de Llei ha d'ésser sotmès a informe dels serveis jurídics, de conformitat amb el que disposen l'article 36, apartats 3 i 7, de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, en relació amb l'article 4.1.a) de la Llei 7/1996, de 5 de juliol, d'organització dels serveis jurídics de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

2.- CONSIDERACIONS

2.1 Contingut de l'Avantprojecte de Llei

L'objecte de l'Avantprojecte de Llei és, com apunta el seu article 1:

- "a) Crear, consolidar i ampliar els instruments i recursos per desenvolupar i regular les polítiques públiques de recuperació, preservació i divulgació de la memòria democràtica de Catalunya.
- b) Retre reconeixement i reparar les persones, tant físiques com jurídiques, els col·lectius i les organitzacions que van patir violència i repressió, en les seves múltiples formes, en el període que comprèn la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil.
- c) Reconèixer el compromís de les persones, tant físiques com jurídiques, els col·lectius i les organitzacions de caràcter polític, sindical, cívic i cultural, que van lluitar per les llibertats i la democràcia durant la Segona República, la Guerra Civil, la dictadura franquista i la transició a la democràcia.
- d) Erradicar la simbologia franquista i tota forma d'enaltiment del franquisme.

e) Satisfer el dret de la ciutadania a conèixer la veritat dels fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil i les circumstàncies en què, durant aquest període, es van produir desaparicions de persones i es van cometre violacions de drets humans.”

Quant a l'estructura de l'Avantprojecte de Llei, aquest consta d'una exposició de motius, vuitanta articles (distribuïts en deu títols), quinze disposicions addicionals, una disposició transitòria, una disposició derogatòria i cinc disposicions finals.

L'**exposició de motius** de l'Avantprojecte de Llei, d'una banda, té un contingut explicatiu del marc normatiu que incideix en la normativa projectada i, d'una altra, compleix abastament la finalitat justificativa de la regulació que es proposa. Així mateix, explicita el contingut de la norma i, finalment, cal destacar que també es justifica a l'exposició de motius l'adequació de la norma als principis de bona regulació recollits en els articles 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, i 62 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre.

El text articulat de l'Avantprojecte de Llei s'estructura en deu títols, que són els següents:

Títol I. Disposicions generals (articles 1 i 2)

Títol II. Dret a la veritat (articles 3 a 8)

Títol III. Dret a la justícia (articles 9 a 13)

Títol IV. Dret a la reparació de les víctimes (articles 14 a 32), dividit en dos capítols:

Capítol I. Reparació i reconeixement de les víctimes (articles 14 a 22), i Capítol II.

Actuacions per cercar, localitzar, recuperar i identificar les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista (articles 23 a 32)

Títol V. Dret a la memòria com a garantia de no repetició (articles 33 a 37)

Títol VI. Entitats Memorialistes (articles 38 a 40)

Títol VII. Espais i paisatges de memòria democràtica de Catalunya (articles 41 a 47)

Títol VIII. Simbologia franquista i enaltiment del franquisme (articles 48 a 55)

Títol IX. Organització administrativa i institucional (articles 56 a 73), dividit en tres capítols: Capítol I. Organització administrativa (article 56), Capítol II. Memorial Democràtic (articles 57 a 69), i Capítol III. Relacions institucionals (articles 70 a 73).

Títol X. Règim sancionador (articles 74 a 80).

Com ja es va dir als informes jurídics anteriors, cal notar que l'Avantprojecte de Llei s'ajusta a les directrius de tècnica normativa, tot valorant positivament la divisió de l'Avantprojecte en títols, i algun d'aquests en capítols, amb una adequada estructura interna d'aquesta.

TÍTOL I. DISPOSICIONS GENERALS

L'àmbit temporal de la memòria democràtica abasta el període històric que comprèn la Segona República, la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil (el període 1931-1980, coincident amb l'establert a la Llei del Memorial Democràtic).

TÍTOL II: DRET A LA VERITAT

- S'autoritza el personal del departament competent en memòria democràtica per efectuar d'ofici tot tipus d'investigacions necessàries per aclarir l'esdeingut durant la Guerra Civil i la dictadura franquista.
- S'estableix la base jurídica necessària perquè el departament competent en matèria de memòria democràtica pugui sol·licitar el testimoni de persones coneixedores de fets sobre victimització (per exemple, perquè són les victimàries).
- S'estableix que el departament competent en memòria democràtica pot signar tot tipus d'acords i convenis amb administracions i entitats per intercanviar informació).
- Es defineixen els documents per a la recuperació de la memòria democràtica, i es regulen mesures per identificar, descriure, inventariar dits documents, donar-los difusió i facilitar-hi l'accés.
- Es dona un nou impuls al Banc de la Memòria Democràtica.

TÍTOL III. DRET A LA JUSTÍCIA

- Estableix les actuacions que durà a terme l'Administració de la Generalitat per fer efectiu aquest dret.
- L'Administració de la Generalitat pot exercir l'acció popular en determinats supòsits (delictes de lesa humanitat, delictes contra la vida i delictes contra la integritat física o moral) comesos a Catalunya durant la Guerra Civil i la dictadura franquista.

TÍTOL IV: DRET A LA REPARACIÓ DE LES VÍCTIMES

Capítol I. Reparació i reconeixement

- S'estableix una àmplia definició de víctima, coincident amb el concepte de víctima establert per l'ONU.
- Es regula el Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista.
- Es regula la realització d'actes de reconeixement i homenatge.
- Es proclamen com a dies nacionals de reconeixement el 5 de febrer (exili i deportació) i el 15 d'octubre (memòria de les víctimes de la Guerra Civil i la dictadura), ja aprovats per Acord de Govern. Així mateix, la Generalitat impulsa actes de commemoració de la memòria democràtica cada 14 d'abril (data de proclamació, el 1931, de la República Catalana) i cada 7 de novembre (data de constitució, el 1971, de l'Assemblea de Catalunya).

- Es regulen mesures de reparació de persones que hagin sofert privació de llibertat per actes d'intencionalitat política (ja previst actualment), menyscabament injust del seu patrimoni i treballs forçats.

Capítol II. Actuacions en fosses per localitzar, recuperar i identificar les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista

- S'amplia el concepte de persona desapareguda. S'entén per persona desapareguda aquella respecte de la qual els familiars ignoren el parador o el lloc exacte d'inhumació de les seves restes, amb independència que la mort o la declaració de mort consti inscrita en el Registre Civil.
- Es continuarà desenvolupant el Cens de persones desaparegudes i els Mapes de localització de fosses. Es fa referència expressa al banc de dades genètiques i al programa d'identificació genètica.
- S'estableixen mesures per protegir les fosses front a actes d'espoli (que dificulten i/o impedeixen identificar les víctimes).

TÍTOL V: DEURE DE MEMÒRIA COM A GARANTIA DE NO REPETICIÓ

S'estableixen mesures:

- de foment de la recerca i la divulgació de la memòria democràtica.
- per incloure la memòria democràtica en el currículum dels diferents nivells educatius i del professorat, als estudis universitaris, a la formació de persones adultes i al personal al servei de l'Administració.

TÍTOL VI. ENTITATS MEMORIALISTES

- L'Administració de la Generalitat ha d'establir mesures de foment de les seves activitats i la participació en els procediments administratius en què siguin interessades.
- Per afavorir-ne la difusió, es preveu que el Registre d'Associacions i el Registre de Fundacions estableixin una classificació funcional específica per a les entitats memorialistes.

TÍTOL VII. ESPAIS I PAISATGES DE MEMÒRIA DEMOCRÀTICA DE CATALUNYA

- Es regula la figura (ja existent) dels Espais de Memòria Democràtica de Catalunya. La protecció dels Espais, si reuneixen els valors propis de patrimoni cultural, s'efectua per aplicació de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.
- Es crea una nova figura: els Espais de Commemoració, entesos com els espais on es van produir determinats fets durant la Guerra Civil i la dictadura però dels quals no queden vestigis materials, així com els espais que hi estan vinculats indirectament, i els

espais que commemoren les víctimes de dits esdeveniments, i que va ser instaurats o erigits en dates posteriors (per distingir entre els vestigis materials del període 1931-1980 i els elements commemoratius posteriors).

- Es manté la Xarxa d'Espais de Memòria Democràtica de Catalunya, gestionada pel Memorial Democràtic. Com a novetat, es preveu que en puguin formar part espais de titularitat privada.
- Es crea la figura del Paisatge de Memòria Democràtica de Catalunya i es regula la creació d'un Mapa dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya, per identificar-los, descriure llurs valors, i proposar els criteris de gestió i promoció.

TÍTOL VIII: SIMBOLOGIA FRANQUISTA I ENALTIMENT DEL FRANQUISME

- Es defineix l'enaltiment del franquisme com l'exaltació individual o col·lectiva del cop d'estat de 1936; del suport a aquest durant la Guerra Civil; de la dictadura franquista; dels seus dirigents; de les persones, tant físiques com jurídiques, o organitzacions que van col·laborar amb la dictadura franquista o que van participar de manera activa en el sistema repressiu; o del suport de la dictadura franquista a les potències de l'eix durant la Segona Guerra Mundial.
- Es regula la retirada de simbologia franquista de l'espai públic. Es concedeix un termini de dos anys per retirar-la.
- Es regula la manera de procedir en cas de simbologia franquista que afecti béns integrants del patrimoni cultural.
- Es regula el Cens de simbologia franquista de Catalunya i el Cens de símbols i altres elements retirats durant la Guerra Civil i la dictadura franquista.
- Es regula la retirada de distincions, nomenaments, títols i honors institucionals a persones que van donar suport al franquisme, i s'estableix un termini de dos anys a aquest efecte.

TÍTOL IX: ORGANITZACIÓ ADMINISTRATIVA I INSTITUCIONAL

Es mantenen les funcions actuals del Memorial Democràtic i s'esmenen les mancances detectades en la llei vigent.

TÍTOL X: RÈGIM SANCIONADOR

- Les infraccions es poden agrupar en 3 tipologies:
- Per evitar que s'ocasionin danys a les fosses i el patrimoni memorial.
- Per evitar l'enaltiment del franquisme i la humiliació de les víctimes.
- Per evitar l'incompliment d'altres aspectes de la Llei.

- Les infraccions (classificades en molt greus, greus i lleus) són sancionades amb:
- multes de fins a 150.000 euros,
- pèrdua del dret a obtenir subvencions, bonificacions o ajuts públics en matèria de memòria democràtica per un període màxim de cinc anys,
- reintegrament total o parcial de la subvenció o ajut en matèria de memòria democràtica concedit.

Per acabar, l'Avantprojecte de llei es completa amb quinze disposicions addicionals, una disposició transitòria, una disposició derogatòria i cinc disposicions finals.

La **disposició addicional primera** regula l'*Accés a informació relativa a expedients de depuració d'empleats i empleats públics i altres professionals*.

La **disposició addicional segona** es dedica a la *Publicitat de les indemnitzacions reconegudes a persones que van patir privació de llibertat com a conseqüència dels supòsits que estableix la Llei 46/1977, del 15 d'octubre, d'amnistia*.

La **disposició addicional tercera** regula l'*Accés a la informació relativa a expedients penitenciaris i a altra documentació referent a la repressió de la dictadura franquista*.

La **disposició addicional quarta** estableix la *Protecció de les dades personals incloses al Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista, al Cens de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista i als altres tractaments de dades personals efectuats en aplicació de la llei*.

La **disposició addicional cinquena**, *Classificació funcional de les entitats memorialistes*, preveu que, per tal d'afavorir el coneixement, la difusió, la publicitat i la relació de l'Administració de la Generalitat amb les entitats memorialistes, així com a efectes estadístics i de cens, el Registre d'associacions i el Registre de fundacions han d'establir una classificació funcional específica per a les entitats memorialistes, en cas que efectuïn una classificació funcional de les entitats en relació amb la finalitat única o la finalitat principal. Aquesta classificació, si s'escau, és pública.

La **disposició addicional sisena**, *Beneficis fiscals en tarifes*, preveu que, amb la finalitat d'afavorir la divulgació dels valors i del coneixement de la memòria democràtica a través de projectes d'investigació, cinematogràfics, d'arts escèniques i d'arts visuals realitzats per professionals, l'Administració de la Generalitat i els ens dependents i vinculats han d'establir beneficis fiscals en les tarifes de les taxes, dels preus públics i d'altres preus establertes per la Filmoteca de Catalunya i els centres d'arxiu i les biblioteques adscrites a l'Administració de la Generalitat relatives a l'ús dels fons.

La **disposició addicional setena** estableix el termini per a la *Retirada de simbologia franquista i creació del Cens de símbols i altres elements retirats durant la Guerra Civil i la dictadura franquista* a què fan referència els articles 48 i 52 de l'Avantprojecte de llei.

La **disposició adicional vuitena** estableix el termini per tal que les administracions públiques procedeixin a la revisió i la *Retirada de distincions, nomenaments, títols i honors institucionals* i la resta de formes d'exaltació de persones que van dirigir, van participar o van donar suport al cop d'estat de 1936 o al bàndol rebel durant la Guerra Civil.

La **disposició adicional novena** es refereix a *Programes de salut específics*.

La **disposició adicional desena** es refereix a la *Constitució de consorcis*.

D'acord amb la **disposició adicional onzena**, *Gestió i resolució de conflictes*, el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica pot proposar, quan ho consideri convenient, recórrer a la mediació o a altres procediments anàlegs per gestionar i tractar de resoldre les discrepàncies i els conflictes que puguin sorgir com a conseqüència de l'aplicació d'aquesta llei. Si no s'acorda una altra cosa, correspon al departament esmentat instar la designació de les persones mediadores.

La **disposició adicional dotzena** fixa el *Rang reglamentari* dels articles 63.1 (que estableix que la vicepresidència del Memorial Democràtic correspon a la persona titular de la direcció general competent en matèria de memòria democràtica), 79.1 (òrgans competents per incoar el procediment sancionador) i 79.3 (òrgans competents per resoldre el procediment sancionador) de l'Avantprojecte de llei, als efectes de la seva modificació o derogació.

La **disposició adicional tretzena** estableix un manament per tal que el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica elabori un *Informe anual de seguiment de les actuacions en matèria de memòria democràtica*.

La **disposició adicional catorzena** estableix un manament per tal que el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica elabori un *Informe d'avaluació de l'impacte de la llei*.

La **disposició adicional quinzena** es dedica al *foment de la recerca i la divulgació d'altres períodes històrics* diferents a l'àmbit temporal de la memòria democràtica establert per l'Avantprojecte de llei.

La **disposició transitòria** es refereix a la *possessió de restes humanes de víctimes i d'objectes i altres béns mobles associats*.

La **disposició derogatòria** conté disposicions derogatòries específiques de diverses lleis.

L'Avantprojecte de llei conclou amb **cinc disposicions finals**.

La **disposició final primera** estableix l'*Aplicació supletòria d'altres normes*. La **disposició final segona** fixa el termini per a l'*Adaptació dels estatuts del Memorial*

*Democràtic, i la **disposició final tercera** per a l'Adaptació de les normes reguladores d'òrgans col·legiats.*

La **disposició final quarta** conté una habilitació per al desenvolupament reglamentari de la Llei. Per últim, la **disposició final cinquena**, *Entrada en vigor*, fixa l'entrada en vigor de la Llei al cap del vint dies d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

2.2.- Tramitació de l'Avantprojecte de Llei

1. Pla normatiu

Mitjançant l'Acord del Govern de 19 d'octubre de 2021 es va aprovar el Pla normatiu del Govern de la Generalitat de Catalunya per als anys 2021-2023, on estava inclòs un Avantprojecte de Llei integral de la memòria democràtica de Catalunya.

Fent ús de la facultat prevista en l'apartat cinquè de l'esmentat Acord del Govern, la Secretaria del Govern va promoure una segona modificació del Pla normatiu, de la qual, el 24 de gener del 2023, el Govern en va prendre coneixement, i on consta (dins de l'Eix 5. Per un país feminista fonamentat en la garantia dels drets humans) com a iniciativa núm. 3 l'Avantprojecte de Llei de memòria democràtica de Catalunya, amb la descripció: “fer efectius els drets de les víctimes de violacions de drets humans i del dret internacional humanitari i, en concret, els principis de veritat, justícia i reparació, i l'obligació dels estats de garantir-ne la no-repetició.”

2. Consulta pública prèvia

Pel que fa a la consulta pública prèvia que disposa l'article 133.1 de la Llei 39/2015, cal tenir en compte que, d'acord amb la Sentència del Tribunal Constitucional 55/2018, la regulació de les consultes prèvies no és aplicable a les iniciatives legislatives del Govern de la Generalitat i és contrari a l'ordre constitucional de competències per quant “*el ejercicio de la iniciativa legislativa por parte de las Comunidades Autónomas, en general, y la elaboración de anteproyectos de ley, en particular, quedan por completo al margen del art. 149.1.18 CE en lo que se refiere tanto a las “bases del régimen jurídico de las Administraciones públicas” como al “procedimiento administrativo común.*

Los artículos 129 (salvo el apartado cuarto, párrafos segundo y tercero, cuya impugnación ya hemos examinado), 130, 132 y 133 de la Ley 39/2015 se refieren al ejercicio, por parte de los gobiernos nacional y autonómico, tanto de la potestad reglamentaria como de la iniciativa legislativa. Se aplican, por tanto, a las iniciativas de rango legal de las Comunidades Autónomas. Invaden por ello las competencias que estas tienen estatutariamente atribuidas en orden a organizarse y regular la elaboración de sus leyes.” (FJ 7.b)).

A l'àmbit de l'Administració de la Generalitat, l'Acord del Govern de 22 de gener de 2019, relatiu a l'oportunitat de les iniciatives legislatives del Govern i a la seva consulta pública, estableix que si es considera procedent efectuar una consulta prèvia a l'elaboració d'un avantprojecte de Llei, la memòria preliminar que aprovi el Govern es posarà a disposició

de la ciutadania i entitats potencialment afectades per la futura norma, mitjançant la seva publicació en el Portal de Transparència per dur a terme aquest tràmit.

En el cas del present Avantprojecte de Llei, la memòria preliminar aprovada per l'Acord del Govern de 12 de setembre de 2018, va establir la procedència d'efectuar una consulta pública prèvia per un període de 30 dies.

La participació en la fase preliminar a l'elaboració del present Avantprojecte de Llei, mitjançant la consulta pública prèvia, es va dur a terme a través del Portal Participa Gencat, entre el 9 de novembre i el 9 de desembre de 2018, i diverses persones físiques, entitats i organitzacions van realitzar observacions i aportacions.

Consta a l'expedient un Informe de retorn a les aportacions a la consulta pública prèvia a l'elaboració de l'Avantprojecte de Llei, datat al febrer de 2019.

3. Memòries

a) D'acord amb el que estableix l'article 36 de la Llei 13/2008, els avantprojectes de Llei han d'anar acompanyats d'una **memòria general** i d'una **memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades**.

L'esmentat precepte indica el contingut mínim que han de tenir la memòria general (article 36.3.a)) i la memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades (article 36.3.b)).

Pel que fa a la memòria general, d'acord amb l'avantdit article 36.3.a) aquesta ha de contenir, com a mínim, l'adequació de la norma als fins que es persegueixen; el marc normatiu en què s'insereix; la relació de les disposicions afectades per l'avantprojecte de Llei i la taula de vigències i derogacions resultants; la competència de la Generalitat sobre la matèria, i la relació motivada de les persones i les entitats a les quals s'ha d'atorgar el tràmit d'audiència o la procedència de sotmetre l'expedient a informació pública.

La memòria general, de 23 de novembre de 2021, va ser actualitzada per les memòries generals de 22 de març, 4 d'abril i 2 de desembre de 2022, i de 13 de febrer de 2023.

Examinades les exhaustives memòries generals, inclouen el contingut mínim especificat per la Llei 13/2008. Així mateix, s'afegeixen altres consideracions, com ara, una detallada anàlisi de la regulació dels tractaments de les dades personals en l'Avantprojecte de Llei, i dels tràmits de consulta pública prèvia i de participació ciutadana.

Pel que fa a la memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades, d'acord amb l'esmentat article 36.3.b), aquesta memòria ha d'incloure, com a mínim, un informe d'impacte pressupostari, en què s'avalua la repercussió de l'avantprojecte de Llei en els recursos personals i materials i en els pressupostos de la Generalitat, i també les fonts i els procediments de finançament, si escau; un informe d'impacte econòmic i social, en què s'avaluen els costos i els beneficis que implica la iniciativa legislativa per als seus destinataris i per a la realitat social i econòmica; un informe d'impacte normatiu, en què

s'avalua la incidència de les mesures proposades per la norma en termes d'opcions de regulació, de simplificació administrativa i de reducció de càrregues administratives per als ciutadans i les empreses, i, finalment, un informe d'impacte de gènere.

Així mateix, consta en l'expedient la memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades, de 23 de novembre de 2021, que va ser actualitzada posteriorment en diverses ocasions, així, en dates 22 de març, 4 d'abril i 2 de desembre de 2022.

Examinades les exhaustives memòries d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades, aquestes inclouen el contingut mínim especificat per la Llei 13/2008, com també altres consideracions. Així, a la memòria de 2 de desembre de 2022, s'hi inclouen diferents apartats relatius a:

- l'anàlisi del context i la identificació de les opcions de regulació:
 - o els problemes que es pretenen solucionar amb la iniciativa.
 - o els objectius a assolir.
 - o les opcions de regulació.
- l'anàlisi de l'impacte de les opcions de regulació considerades:
 - o l'informe d'impacte pressupostari, que inclou: una anàlisi de l'impacte econòmic de les mesures previstes als diferents títols i la part final de l'Avantprojecte de Llei; una estimació de l'increment de la càrrega de treball i una proposta d'increment de dotacions.
 - o l'informe d'impacte econòmic i social.
 - o l'informe d'impacte normatiu, que inclou: l'impacte sobre les mesures d'intervenció administrativa i l'impacte des de la perspectiva de la simplificació i la reducció de càrregues administratives per a les empreses i la ciutadania.
 - o l'informe d'impacte de gènere.
- la comparació de les opcions de regulació considerades.
- la implementació, seguiment i avaluació de la norma.

La memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades es completa amb un annex relatiu a una quantificació de les càrregues administratives i amb el test de pimes.

b) L'article 36.3.c) de la Llei 13/2008, disposa que l'avantprojecte de Llei ha d'anar acompanyat d'una memòria en què constin les consultes formulades, les al·legacions presentades, les raons que han dut a estimar-les o desestimar-les i la incidència de les consultes i les al·legacions en la redacció final de l'avantprojecte de Llei.

Consta una memòria del director general de Memòria Democràtica, de 2 de desembre de 2022, valorativa de les observacions i al·legacions formulades durant la tramitació de l'Avantprojecte de Llei.

Així mateix, consta una segona **memòria** del director general de Memòria Democràtica, actualitzada a data 13 de febrer de 2023, **valorativa** de les observacions i al·legacions formulades durant la tramitació de l'Avantprojecte de Llei.

En l'exhaustiva memòria s'exposen els tràmits efectuats (audiència interdepartamental, audiència a les entitats interessades, informació pública i informes), les observacions i al·legacions rebudes i la seva valoració, amb la justificació de la seva acceptació o no.

4. Tràmit de consulta interdepartamental

Aquest tràmit es va instrumentar –des del 23 de març al 12 d'abril de 2022- mitjançant el Sistema d'Informació, Gestió i Tramitació dels Documents de Govern (SIGOV), i va finalitzar amb la presentació de l'Avantprojecte de Llei a la sessió corresponent del Consell Tècnic (apartat II, Informació sobre Avantprojectes de Llei, Projectes de decret i propostes d'Acord en tramitació).

L'Avantprojecte de Llei va quedar vist en la sessió del Consell Tècnic de la Generalitat de Catalunya (apartat II) de data 12 d'abril de 2022, per tal de continuar la seva tramitació, tal com consta en la certificació del secretari del Govern de la Generalitat de Catalunya, de data 13 d'abril de 2022.

Com exposa la memòria valorativa, en aquest tràmit diversos departaments van formular observacions o al·legacions, les quals han estat valorades a l'esmentada memòria: Departament d'Interior, Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT), Departament d'Economia i Hisenda (Direcció General de Tributs i Joc), Departament de Cultura (Direcció General del Patrimoni Cultural) i el llavors Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori (Direcció General d'Ordenació del Territori i Urbanisme).

Així mateix, l'Àrea de Millora de la Regulació del Departament de la Presidència va formular diverses observacions, les quals van donar lloc a una nova versió de la memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades.

5. Tràmits d'audiència i informació pública

Quant als tràmits d'audiència i informació pública, l'article 36.4 de la Llei 13/2008 preveu que el departament encarregat de l'elaboració d'un avantprojecte de Llei el pot sotmetre a informació pública o a audiència de les entitats que tinguin encomanada per Llei la defensa d'interessos que es podrien veure afectats per l'entrada en vigor de la Llei, i que el termini d'informació o d'audiència no pot ésser inferior a quinze dies.

Pel que fa al tràmit d'audiència, a la memòria general de 13 de febrer de 2023 es posa de manifest que s'ha atorgat el tràmit d'audiència a les entitats següents:

- Amical de Mauthausen i altres camps i de totes les víctimes del nazisme d'Espanya.
- Amics de Ravensbrück.
- Associació Poble Vell.
- Associació Catalana de Juristes Demòcrates.
- Associació Catalana d'Expresos Polítics del Franquisme.
- Associació d'Antics Militars de la República – AAMR.
- Associació d'Aviadors de la República (ADAR) – Centre d'Història Aeronàutica.
- Associació de Familiars Represaliats pel Franquisme – AFRF.

- Associació de fills i néts de l'exili republicà.
- Associació de Perjudicats per l'Incautació del Govern Franquista – APIGF.
- Associació de víctimes de la repressió franquista a Tarragona (AVRFT).
- Associació Fòrum de Tarragona per la Memòria.
- Associació Memòria i Història de Manresa.
- Associació Memorial Democràtic del Berguedà.
- Associació per a un Memorial Democràtic dels Treballadors de Seat.
- Associació per a la Memòria Històrica i Democràtica del Baix Llobregat.
- Associació per la Recuperació de la Memòria Històrica de l'Exili Republicà.
- Associació Pro-memòria als Immolats per la Llibertat a Catalunya.
- Centre d'Estudis de la Batalla de l'Ebre.
- Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre.
- Centre d'Estudis de la Terra Alta.
- Comissió de la Dignitat.
- Fundació Privada Andreu Nin.
- Associació Grup d'Amics Gais, Lesbianes, Transexuals i Bisexuals.
- Grup de Recerca de la Memòria Històrica de Mataró.
- Associació Cultural La Riuada de Mora d'Ebre.
- Lo Riu. Associació per l'Estudi del Patrimoni Arqueològic i Històric de les Terres de L'Ebre.
- Associació No Jubilem la memòria.
- Associació Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca.
- Triangle Blau. Associació per a la Difusió i la Preservació de la Memòria Històrica.
- Associació Amical de les Brigades Internacionals de Catalunya .
- Arxivers Sense Fronteres.
- Associació Memòria Socialista.
- Associació Ateneu Memòria Popular.
- Col·lectiu Republicà del Baix Llobregat.
- Comissions Obreres de Catalunya.
- Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya.
- Coordinadora de Centres d'Estudi de Parla Catalana.
- Fundació Cipriano García.
- Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona.
- Institut d'Estudis Penedesencs.
- UGT de Catalunya.
- Associació Amical Dachau.

Així mateix, també s'ha donat audiència a l'Associació Catalana de Municipis i Comarques i a la Federació de Municipis de Catalunya.

Pel que fa al tràmit d'audiència, la memòria de valoració de les observacions i al·legacions, de data 13 de febrer de 2023, indica el següent:

“L'Avantprojecte de llei de memòria democràtica de Catalunya va ser sotmès a tràmit d'audiència de les entitats interessades, per un termini de quinze dies hàbils. Les notificacions es van trametre el 26 d'abril de 2022. Dins el termini corresponent, van formular al·legacions les entitats següents:

- Associació Ateneu Memòria Popular
- Associació Catalana de Municipis i Comarques
- Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana
- Federació d'Ateneus de Catalunya
- Federació de Municipis de Catalunya
- Fundació Cipriano García (CCOO)
- UGT

Fora de termini, es van rebre les al·legacions de l'entitat següent:

- Comissió de la Dignitat (23.6.2022)."

Pel que fa al tràmit d'informació pública de l'article 68 de la Llei 26/2010, per Edicte de 19 d'abril de 2022 es va sotmetre a informació pública l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica de Catalunya, per un termini de quinze dies hàbils (DOGC núm. 8654, de 26.4.2022).

En aquest punt, la memòria de valoració de les observacions i al·legacions indica que va formular al·legacions el senyor Francesc Xavier Menéndez Pablo.

Les al·legacions presentades als avantdits tràmits d'audiència i d'informació pública han estat valorades, amb justificació de les raons que han dut a estimar-les o desestimar-les, a l'exhaustiva memòria de la Direcció General de Memòria Democràtica, de 2 de desembre de 2022, actualitzada per una segona memòria de 13 de febrer de 2023.

6. Tràmit d'informes i dictàmens

- a) En data 10 de març de 2022, aquesta Assessoria Jurídica va emetre un informe jurídic preliminar favorable a l'Avantprojecte de llei, en el qual es van fer diverses consideracions tant pel que fa al procediment de tramitació com en relació amb el text de l'Avantprojecte de llei, que van ser valorades per la unitat promotora a la nota de 22 de març de 2022 i que van donar lloc a una nova versió de l'Avantprojecte de llei. En data 8 d'abril de 2022, es va emetre una Nota jurídica complementària a l'informe jurídic preliminar, sobre la preceptivitat de la participació del Consell de Govern Locals en la tramitació de l'Avantprojecte de llei.
- b) La Direcció General de Pressupostos va emetre informe en data 11 d'abril de 2022, i l'Institut Català de les Dones va emetre informe en data 27 de juny de 2022.
- c) L'Assessoria Jurídica va emetre l'informe jurídic preliminar actualitzat en data 23 de desembre de 2022, i l'informe jurídic final en data 20 de febrer de 2023
- d) Consta també en l'expedient l'informe favorable de Comissió de Govern Local de Catalunya, de data 7 de febrer de 2023.

- e) En la tramitació de l'Avantprojecte de llei no són preceptius el dictamen del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, ni de la Comissió Jurídica Assessora.
- f) Quant a les obligacions de comunicació del projecte normatiu a la Comissió Europea, no és preceptiva la comunicació a la Comissió Europea per aplicació de la Directiva UE 2015/1535, ni de la Directiva 2006/123/CE, relativa als serveis en el mercat interior.

7. Obligacions de publicitat activa

D'acord amb la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, l'expedient corresponent a l'Avantprojecte de llei s'ha publicat al Portal de Transparència i es pot consultar a la pàgina Normativa en tràmit. Govern obert (gencat.cat).

2.3.- Aprovació pel Govern de l'Avantprojecte de llei

De conformitat amb l'article 8.1.a) del Reglament del Consell Tècnic, aprovat pel Decret 413/2011, de 13 desembre, el Consell Tècnic ha d'examinar i deliberar sobre els avantprojectes de llei, amb caràcter previ a la seva aprovació per part del Govern com a projectes de llei (apartat IV-A, Informes previs a l'elevació al Govern sobre Avantprojectes de llei).

L'Avantprojecte de llei de memòria democràtica de Catalunya va quedar vist en la sessió del Consell Tècnic (apartat IV A, previ a l'elevació al Govern) de 21 de febrer de 2023 i fou aprovat pel Govern com a projecte de llei en la seva sessió de 7 de març de 2023.

Seguidament, l'expedient corresponent a aquesta iniciativa normativa va ser tramès al Parlament de Catalunya per a iniciar la seva tramitació parlamentària com a projecte de llei. La Mesa del Parlament, en la sessió tinguda el 18 de juliol de 2023 va acordar la integració en una única tramitació de la Proposició de llei de memòria democràtica de Catalunya i del Projecte de llei de memòria democràtica de Catalunya (BOPC 634, de 26 de juliol de 2023).

Pel Decret 60/2024, de 18 de març, del president de la Generalitat, es van convocar eleccions al Parlament de Catalunya, que van tenir lloc en data 12 de maig de 2024.

El Decret 133/2024, d'11 d'agost, de creació, denominació i determinació de l'àmbit de competència dels departaments en què s'organitza el Govern i l'Administració de la Generalitat de Catalunya, va modificar la denominació del Departament de Justícia, Drets i Memòria, que passa a denominar-se Departament de Justícia i Qualitat Democràtica (article 1.5) i atribueix a aquest Departament l'exercici de les atribucions pròpies de l'Administració de la Generalitat en l'àmbit relatiu a la memòria democràtica (article 3.4.7).

L'article 36.7 de la Llei 13/2008 estableix que, si la tramitació parlamentària d'un projecte de llei caduca per finiment de la legislatura, el Govern, amb els informes previs del secretari o secretària general del departament concernit i dels serveis jurídics de la Generalitat, pot aprovar com a projecte de llei el mateix text que ja havia presentat i acordar de presentar-lo novament al Parlament, sense necessitat de més tràmits.

En el cas de l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica de Catalunya, cal tenir present que constava tota la documentació preceptiva i es van complir tots els tràmits de conformitat amb la Llei 13/2008 i l'Acord del Govern de 19 de maig de 2009, pel qual s'aproven les Directrius sobre el contingut de l'expedient i procediment d'elaboració de disposicions de caràcter general, fins i tot la seva aprovació com a projecte de llei pel Govern.

El Projecte de llei objecte d'aquest informe no va poder seguir la tramitació parlamentària per finiment de la legislatura, i el Departament de Justícia i Qualitat Democràtica té la voluntat de reprendre la tramitació d'aquesta iniciativa legislativa, amb el mateix text que va ser aprovat pel Govern el 7 de març de 2023, per la qual cosa es proposa que se sotmeti de nou a l'aprovació del Govern de la Generalitat, prèvia deliberació del Consell Tècnic, per tal que es pugui aprovar com a projecte de llei, i s'acordi presentar-lo al Parlament de Catalunya, sense necessitat de més tràmits.

La secretària general del Departament de Justícia i Qualitat Democràtica ha emès un informe, de data 29 de novembre de 2024, on conclou que: "atès que el Projecte de llei va decaure per finiment de la legislatura i que el text de la iniciativa objecte d'aquest informe és el mateix que va ser aprovat pel Govern el 7 de març de 2023, es proposa sotmetre de nou l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica de Catalunya a l'aprovació del Govern de la Generalitat, prèvia deliberació del Consell Tècnic, per tal que es pugui aprovar com a projecte de llei, i s'acordi presentar-lo al Parlament de Catalunya al més aviat possible i sense necessitat de més tràmits, d'acord amb el que estableix l'article 36.7 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern.".

3.- CONCLUSIONS

De conformitat amb el que s'ha exposat, aquesta Assessoria Jurídica informa favorablement per tal que l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica de Catalunya, que és el mateix que fou vist en la sessió del Consell Tècnic de 21 de febrer de 2023 (apartat IV A) i aprovat pel Govern en la sessió de 7 de març de 2023, pugui reprendre la seva tramitació i que se sotmeti novament a l'aprovació del Govern, prèvia deliberació del Consell Tècnic.

Francisco Javier Sambola Cabrer
- DNI [redacted] (TCAT)
Data: 2024.12.02 11:05:55 +01'00'

Responsable d'estudis i informes

Ref: AJ xsc_aga_19D225

Mercè Nieto García
- DNI [redacted] (TCAT)
Data: 2024.12.02 13:52:35 +01'00'

Advocada en cap de l'Assessoria Jurídica